सोन्नो सदासीत् तदानीम्। नासीद्रजो नो व्योमाऽपरो यत्। किमावरीवः कुह कस्य शर्म्मन् [३]। अम्भः किमासीद्गहनं गभीरम्'' इति। यदा पूर्व्वसृष्टिः प्रलीना, उत्तरसृष्टिश्च नोत्पन्ना, 'तदानीं' 'सदसती', द्वेऽपि नाभूतां। नामरूपविशिष्टत्वेन स्पष्टप्रतीयमानं जगत् 'सत्' शब्देनोच्यते, नरविषाणादिसमानं शून्यम् 'असत्, इत्युच्यते, तदुभयं 'नासीत्', किन्तु काचिदव्यक्तावस्थासीत्, सा च विस्पष्टत्वाभावान्नसती जगदुत्पादकत्वेन सद्भावां नाप्य सती 'नो सदासीत्' इति यत् सङ्ग्रहेणोक्तं तदेव प्रपञ्च्यते, 'नासीद्रजः' रजःशब्देन सत्त्वरजस्तमोगुणत्रयमुपलक्ष्यते, तत्त्रयं नासीत्। 'नो व्योम' आकाशवाचिना व्योमशब्देन भूतपञ्चकमुपलक्ष्यते, तदपि नासीत्। यथोक्तगुणत्रयपञ्चभूतापेक्षया 'अपरः' पदार्थः, अन्यो गिरि-नदि-समुद्रादिकः 'यत्' यः, दृश्यते सोऽपि नासीत्। यथा भूतानि नासन् तद्भौतिकमपि नासीदित्यर्थः। अनेन भूतभौतिकगुणत्रयनिषेधेन ब्रह्माण्डस्य निषेधः सम्पन्नः। अण्डाद्बहिर्महत्तत्त्वाद्यावरणानि पौराणिका वदन्ति, तदेतदावरणजातमाक्षेपवाचिना किंशब्दत्रयेण निषिध्यते। आवरणस्य दृष्टिविषयभूतं किञ्चिदाव्रियमाणमपेक्षितं। तत्र अण्डाभावात् 'किमावरीवः' किन्नाम वस्तु तैरावरणैराव्रियेत, अतः सावरणकस्यासम्भवादावरणमपि न सम्भवतीत्यर्थः। 'कुहेति' देशाक्षेपः, 'कस्य शर्म्मन्' इति निमित्ताक्षेपः, कुत्र देशे कस्य भोक्तुः सुखनिमित्तं इदमावरणं स्यात्, न त्वस्ति तदा कश्चिद्देशः, नापि सुखस्य भोक्ता क-